

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
PETEK
24. FEB.
1989

Letnik XLIV.
Štev. 15 (2438)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
700 din
P. b. b.

„Drugačna Koroška“ se predstavlja Slovencem

Volilno združenje „Anderes Kärnten/Drugačna Koroška“ je v zadnjih dneh nadaljevalo z volilnimi zborovanji na dvojezičnem ozemlju po južnem Kooškem. Glavna slovenska kandidata dr. Marjan Sturm in Fric Kert sta predstavila program „Drugačne Koroške“

Slovcem in nemško-govorečim demokratom v Ločah, Bilčovsu (slika), Šentjakobu in v Globasnici. Obisk volilnih sestankov je bil dober, razprave so potekale v zelo konstruktivnem vzdušju.

Glavna izpoved referentov in velike večine udeležencev sestankov je bila poleg želje za uspeh na deželnozborskih volitvah 12. marca, da bi bilo gibanje tudi po volitvah združevalna sila opozicije proti vladajočim strankam ter da bi zajelo čimveč ljudi. Prvič v volilnem boju je „Drugačni Koroški“ iz Dunaja priskočil na pomoč tudi državni poslanec Peter Pilz, ki je imel v Celovcu razgovor z novinarji, o katerem obširneje poročamo na 1. in 3. strani.

Dallinger mrtev

Ob letalski nesreči se je včeraj smrtno ponesrečil avstrijski socialni minister Alfred Dallinger (62). Na poti v Švico je letalo z enajstimi potniki strmoglavilo v Bodensko jezero. Nihče od potnikov in posadke ni preživel.

„Haiderja pred sodišče“

„Če so dokazi zadoščali za obsodbo Freda Sinowtza, potem je zadeva pri Haiderju popolnoma jasna“, je v torek na razgovoru z novinarji v Celovcu dejal zeleni državni poslanec Peter Pilz. „Zdi se mu zelo verjetno“, da je Haider pred preiskovalnim odborom „Lucona“ govoril neresnico. Nastal je sum, da je odbor predložil napačne dokaze. Pilz bo na naslednji seji preiskovalnega odbora „Lucona“ v mesecu marcu predlagal, naj se s Haiderjevim primerom ukvarjajo sodišča. Če pa odbor tega ne bo sprejel, bo Pilz sam državnemu tožilcu predstavil dejansko stanje v zadevi Haider.

V ostalem je Pilz ugotovil, da vsa anketiranja javnega mnenja ugotavljajo odmik protestnih volilcev od Haiderja, deloma v smer zelenih.

Ločevalni model: Milijoni za prezidave ljudskih šol

V šolskem letu 1989/90 bo deželna vlada izdala nadaljnje milijone za izvedbo ločevalnega modela na dvojezičnih ljudskih šolah. Kot je na vprašanje Slovenskega vestnika dejal vodja manjšinskega oddelka pri deželni šolskem svetu Franz Wiegele, je v zadnjih dneh posebna komisija obiskala šole na območju veljavnosti manjšinskega šolskega zakona. Poleg uradnikov deželne vlade so bili v komisiji deželni in okrajni šolski nadzornik, ter tudi vodja manjšinskega šol-

skega oddelka Wiegele. Komisija je imela nalogo, da presodi, na katerih šolah so potrebni posegi – pregraditev oziroma dogradnja.

Wiegele je potrdil, da gre za šole v Kotmari vasi, Hodišah, Škofičah, na Kostanjah, v Šentilju in Diči vasi. Gradbeni ukrepi pa bodo potrebni tudi na šolah v Ločah, Šmihelu, Bilčovsu in na Radišah.

Predvidoma že letos bodo začeli graditi novo šolsko poslopje v Selah, naslednje leto pa v Rožeku. Medtem ko je gradnja šole v Selah nujno

potrebna – iz varnostnih razlogov so morali staro poslopje podreti – so gradbeni posegi na ostalih šolah očitna posledica uvajanja ločevalnega modela, čeprav jih skušajo opravičiti z drugimi vzroki.

Za izvedbo ločevalnega zakona so lani namestili ločitvene stene v Globasnici, Kotmari vasi in Hodišah, ki so stale več milijonov šilingov. Da bodo letošnji stroški znatno večji, ni treba posebej poudarjati, ker je zajetih precej več šol.

Že lani so na račun teh stro-

škov utrpeli škodo šole izven veljavnosti manjšinskega zakona, krivdo za zmanjšanje potrebnih sredstev pa so oblasti valile na Slovence, čeprav so nam zakon o ločevanju šolarjev vsilile. Da se bo položaj zaradi številnih šol, kjer bodo pregrajevali učilnice ali jih dograjevali, še zaostрил, ni samo domneva, temveč logična posledica.

Milijoni za ločevanje šolarjev pa so le ena plat zvona, druga so pedagoški in organizacijski pomisleki.

PREBERITE

- 2 Izjava NSKS h kandidaturi „Drugačne Koroške“
- 3 Vstop v ES pomeni razprodajo zemljišča na Koroškem
- 4 Heute im „Slovenski vestnik“
- 5 Komentar ob smrti Thomasa Bernharda
- 6 Koledar prireditvev
- 7 Televizijski in radijski spored
- 8 Široka reševalna akcija za partizansko bolnišnico „Franjo“
- 8 Šport: 2. mesto Francija Wiegeleja

Tovarna celuloze Obir je morala začasno zmanjšati proizvodnjo za 40 odstotkov.

Slika: Mohar

Pomoč Obirju Dodatna voda iz jeza v Malti

Iz umetnega jezera v Malti bodo štirinajst dni dolgo dovajali v Dravo dnevno osemkrat toliko vode kot običajno. To so sporočile Avstrijske dravske elektrarne (ÖDK) in deželni svetnik Schiller. Vzrok za to je, da zaradi izredno nizke količine padavin nazaduje tudi količina vode v jezu ob dravski elektrarni v Kazazah, kamor priteka tudi rečica Bela, ki nosi s seboj odplake iz Tovarne celuloze Obir na Rebrci. Trenutno je v jezu premalo vode, tako da je delež kisika v vodi precej prenizek. Prav zato je moral Obir znižati svojo proizvodnjo za skoraj 40 odstotkov, ki pomeni tudi manjši dohodek. S povečanim pritokom pa upajo, da bo Obir že v doglednem času lahko spet normalno proizvajal.

Predvsem za konservativne politike v Avstriji je privatizacija podzavljanih podjetij že nekaj let „patentni recept“ za izboljšanje strukture in položaja gospodarstva v državi. Ni tiskovne konference, na kateri ne bi kak gospodarski strokovnjak ljudske stranke zahteval, da država prepusti svojo večinsko udeležbo pri veli-

KOMENTAR

dr. KRISTIJANA SCHELLANDRA

PRIVATIZACIJA

kih bankah, podjetjih za oskrbo z energijo itd.

Značilno je, da so te zahteve usmerjene samo na podjetja, ki poslujejo z dobičkom. Dejansko so doslej opravljene najvažnejše delne privatizacije zajele prav najbolj dobičkonosne podzavljane firme (ÖMV, AUA, Verbundgesellschaft). Za podjetja, ki so v preteklih letih ali desetletjih ustvarjala izgube, pa privatizacije ne zahteva nihče od znanih gospodov. Največja skrb bank, ki privatizacijo tudi same podpirajo, je pri razdrobitvi bivše VOEST na manjše enote bilo vprašanje državnega jamstva za dolgovne teh naslednic nekdanje podzavljane paradne firme.

Nekaj pa drži: država nasploh nikoli ne more biti idealen podjetnik. Možnosti politične intervencije so prevelike in zapeljive, vnašanje v prvi vrsti strankarskih, regionalnih, volilno-taktičnih interesov je v nasprotju s strogo ekonomskimi in strokovnimi. Pri vodilnih položajih imajo osebna poznanstva in strankarska politika večjo vlogo kot objektivnost glede kvalifikacije in izkušenj.

To zdaj vse bolj spoznavajo tudi v socialističnih državah, kjer pravtako teče neke vrste „privatizacija“ v tem smislu, da omejujejo vsestranski državni vpliv in gredo v smer vedno večje samostojnosti podjetij.

Toda privatizacija sama po sebi ne pomeni rešitve problemov. V svetu lahko zasledimo zelo uspešne podzavljane koncerne, pa tudi zelo neuspešna privatna podjetja. Negativni vplivi prevelikega poseganja države v ekonomijo se nadomeščajo z lobiizmom velikanskih kapitalnih skupin (npr. atomski lobi, oboroževalno-industrijski kompleks), ki se ne ozirajo na nacionalnoekonomske interese kakor tudi ne upoštevajo socialnih in ekoloških vidikov.

Niti podzavljeno niti privatizacija nista patentni recept, če poleg ene ali druge lastniške oblike ne vlada tudi gospodarska razumnost, socialni čut in zavest, da narava in okolje ne smeta biti objekt brezbriznosti in brezobzirnega izkoriščanja.

Nikakor pa ne gre, da se bodo dobički „privatizirali“, izgube in javni stroški pa „socializirali“.

Volilni sestanki „Drugačne Koroške“

Radiše: v soboto, 25. 2. 1989 ob 19.30 v Kulturnem domu.

Sele: v nedeljo, 26. 2. 1989, ob 11. uri, v farnem domu.

Kotmara vas: v ponedeljek, 27. 2. 1989, ob 19.30 uri, v gostilni „Pri Mežnarju“

Žitara vas: v torek, 28. 2. 1989, ob 19.30 uri, v posojilnici v Miklavčevem

Borovlje: v sredo, 1. 3. 1989, ob 19.30 uri, v društveni sobi „Pri Bundru“

Pliberk: v četrtek, 2. 3. 1989, ob 19.30 uri, v kletni dvorani posojilnice Pliberk.

Slovenji Plajberk: v soboto, 4. marca 1989, po maši (približno ob 18.30 uri), gostilna „Pri Folti“

Darujte za volilni sklad „Drugačne Koroške“: Kto.-štev. 32 748 pri Zvezi-bank Celovec.

Narodni svet podpira „Drugačno Koroško“

Osrednji odbor Narodnega sveta koroških Slovencev je na svoji zadnji seji sprejel sklep, da pozove somišljenike, zaupnike in člane, da v nedeljo, 12. marca 1989, podprejo volilno zvezo Koroške enotne liste (KEL) z Zeleno alternativo (Zeleni) in Gibanjem proti ločevanju v šolah, pod skupnim imenom „Anderes Kärnten/Drugačna Koroška“ (Grüne-Zeleni) in volijo kandidate samostojne liste,

- ki se zavzemajo za dejansko enakopravnost slovenske narodne skupnosti na Koroškem;
- ki v vsakdanjem življenju dokazujejo, da je sožitje med obema narodoma na Koroškem možno;
- ki se zavzemajo za preureditev izobraževalnih ustanov in bi s tem omogočili pozitiven razvoj slovenske narodne

skupnosti na Koroškem;

- ki skušajo na južnem Koroškem ohraniti in razviti ustrezne gospodarske strukture in preprečiti odseljavanje prebivalstva z dvojezičnega ozemlja;
- ki preprečujejo naraščanje nevarnega nacionalizma in političnega nasilja nad vsemi šibkejšimi v naši deželi.“

V izjavi NSKS je še rečeno, da je volilna skupnost „Anderes Kärnten/Drugačna Koroška (Grüne-Zeleni) široko volilno gibanje in edina lista, ki podpira obe osrednji organizaciji koroških Slovencev v prizadevanju za obstoj in nemoten razvoj slovenske narodne skupnosti na Koroškem, ter da se odločno zavzema za doseg pravic, ki pripadajo narodni skupnosti na družbenem, gospodarskem in narodnem področju.

Slovenski vestnik dvakrat tedensko!

„Medsebojno blatenje strank“

„Prebivalstvo je vznemirjeno zaradi škandalov, neznosno pa postaja tudi to, da tri etablirane stranke venomer valijo krivdo ena na drugo“, izjavlja dr. Marjan Sturm, kandidat liste „Drugačna Koroška/Anderes Kärnten“. V tej zvezi Sturm še posebej opozarja na dejstvo, da „to blatenje v predvolilni kampanji, ki stane baje 60 milijonov šilingov, posredno in v pretežni meri financirajo iz davčnih sredstev!“

Umiranje gozdov treba zaustaviti

Kandidat „Drugačne Koroške“ Hans Haider je kritiziral izjave SPÖ, da je na Koroškem gozd ogrožen le v šestih odstotkih. Haider pravi, da je odstotek znatno višji, ter da je treba prišteti tudi 23% vseh dreves, pri katerih se gostota vej v vrhovih redči. Zahteval je omejitve hitrosti na 80 oz. 100 km/h, prepoved nočne vožnje tovornjakov ter se zavzel proti gradnji drugega tunela in tranzitnih prog na turški avtocesti.

Krška škofija: Več cerkvenega prispevka

Katoliška cerkev ne bo kršila nobenih podedovanih pravic koroških Slovencev oz. ne bo spreminjala nobenih etničnih razmerij znotraj far, zato se tudi ni treba bati, da bi npr. na Kostanjah v bodoče ne maševal dvojezični duhovnik. Tako je odgovoril krški škof dr. Egon Kapellari na naše vprašanje v okviru škofijske obračunsko-tiskovne konference za leto 1988. Tudi že sedaj se na Strmec in Kostanje vozi gospod prof. Jože Ropitz, ki je brez dvoma dvojezičen.

Še nobenega stališča pa nima krški škof do načrtovanega spomenika odvedencem pred celovško stolnico. Prvič, je dejal Kapellari, škofija še nima kake uradne zahteve, drugič pa bi bila zadeva na komunalnih tleh. Razen tega, da mu je celovški župan Guggenberger ob neki priliki mimogrede dejal, da na tem mestu ne bodo postavili ničesar, kar bi lahko motilo mir, s

to zadevo še ni bil uradno seznanjen.

Iz obračuna krške škofije za leto 1988 pa je razvidno, da so bili dohodki in izdatki izravnani v višini 217 milijonov šilingov. Iz cerkvenega prispevka, ki ga plačuje 234.000 koroških katoličanov (231.000 koroških katoličanov – med njimi upokojenci, otroci idr. – teh obveznosti nima), prejme škofija 179 milijonov ali 82% dohodkov. V primerjavi s prejšnjim letom je cerkev lani prejela za 9,6 milijona (ali + 5,6%) več cerkvenega prispevka.

124 milijonov porabijo za plače duhovnikov in laičnih oseb, 46 milijonov za gradbene namene, 30 milijonov za podpore faram, osebam in institucijam, 16 milijonov pa je škofijskih izdatkov.

Lani je iz cerkve izstopilo 1314 oseb, kar je za 5,8% manj kot leto prej.

Ze lani so za na hitro postavljene ločevalne stene v nekaterih južnokoroških ljudskih šolah porabili več stotisoč šilingov. Letos pa naj bi novi gradbeni posegi nadaljevali ločevanje otrok po jeziku.

Na vrsti niso le ločevalne stene, dozidavali bodo nove

KOMENTAR

VINKA WIESERJA

večkrat opozoril, da je novo šolo treba razširiti. Oblast za to zahtevo ni imela posluha (menda ni imela denarja). Šele ko so vse frakcije lani poleti soglasno postavljane vmesnih sten odklonile, jim je dežela obljubila povečanje šole, če bodo soglašale s postavit-

ZACEMENTIRANO LOČEVANJE

razrede, ponekod zgradili tudi novo šolo (glej poročilo na 1. strani). Gradbene potrebe pa bodo seveda odvisne tudi od števila prijav v bodoče.

Za te ukrepe je trenutno predvideno 3,5 milijona šilingov. Ze sedaj pa vedo, da bo to premalo. Bodo pač spet sprejeli dodatni proračun z dodatnimi milijoni. Pesimisti menijo, da bodo stroški za prostorsko uredničenje ločevalnega modela zagotovo presegali 10 milijonov šilingov. In nič še ne kaže, da jim bo za to zmanjkalo denarja!

Za letošnjo jesen tudi napovedujejo že drugi val asistenčnih učiteljev, tako da bo ločevanje seglo že na drugo šolsko stopnjo. Za personalne stroške bodo tako potrebovali letno okrog 30 dodatnih milijonov. To je kar lepo darilo nemškonalnim krogom na Koroškem.

Da se pri tem dogajajo primeri, ki niso najboljše spričevalo za koroško šolsko politiko, pristojnih izgleda ne moti. Oglejmo si dva:

- Občinski svet v Kotmari vasi je v zadnjih letih

vijo ločevalnih sten. Kljub protestu slovenskega mandatarja so ostali občinski odborniki pred tem pritiskom in vabo klonili.

- Tudi za ljudsko šolo na Kostanjah lahko ugotovimo, da so oblasti šele ob iskanju prostorov za ločene razrede odkrile potrebo po telovadnici, ki jo je prejšnji ravnatelj brezuspešno zahteval več kot 15 let!

Kako plodno bi bilo lahko sožitje jezikov na Koroškem, če bi oblasti zanj pokazale isto mero vztrajnosti, kot jo kažejo pri cementiranju ločevanja!

Mag. Hans Haider in dr. Marjan Sturm sta navedla primere provincialnega mišljenja.

So volilna okrožja posledica strahu pred zedinjenjem?

MIHA PASTERK

Trenutna razdelitev volilnih okrožij Slovincem namerno onemogoča, da bi izvolili svojega zastopnika v koroški deželni zbor. Medtem ko so oblasti to doslej vedno zanikale, pa 2. predsednik koroškega deželnega zbora Leo Uster to razdelitev povezuje s prastrahom pred vedno znova porajajočo se idejo o zedinjeni Sloveniji, kakor je dejal ob diskusiji na povabilo Cluba tre popoli.

Dr. Marjan Sturm, prvi slovenski kandidat „Drugačne Koroške“, je Usterjevo izjavo imenoval uradno potrditev tendenc po asimilaciji slovenske narodne skupnosti.

„Koroška, večna provinca?“ je bila tema diskusije, pri kateri so nadalje sodelovali mag. Hans Haider, prvi kandidat Drugačne Koroške, predsednik koroškega deželnega zbora Josef Schantl (SPÖ), Andreas Mölzer,

glavni urednik glasila koroških svobodnjakov in dr. Alfred Dreer, zastopnik združenih zelenih (VG) na Koroškem.

Predvsem predstavniki strank so si zelo prizadevali, da bi zavrnil misel o večni provinci Koroški ter o duhovnem in kulturnem provincializmu v deželi.

Dr. Marjan Sturm in mag. Hans Haider pa sta navedla številne konkretne primere kot npr. javna občila, ki posredujejo določeno sliko o Koroški in v zvezi z njimi tudi obravnavanje narodnostnih vprašanj, sovraštvo do znanstvenikov in umetnikov in nenazadnje tudi proces napredujoče asimilacije, kar so zastopniki strank le težko zavrnil.

Sturm in Haider sta menila, da bo o marsikaterih vprašanjih treba ponovno diskutirati, vendar iz drugačnih zornih kotov kot doslej. Poudarila sta, da bo le tako mogoče spremeniti vzdušje v deželi.

12. marec – prva pomembna etapa za Drugačno Koroško

12. marec 1989 bo za gibanje za drugačno Koroško pomenil le zaključek prve pomembne etape. Z volitvami in s kandidaturom liste „Drugačna Koroška/Anderes Kärnten“ se je namreč začel nek proces, ki se ob volitvah ne bi smel zaustaviti. Zato bo potrebna tudi razprava, ali naj se zdaj začeto zaveznitvo več skupin nadaljuje na drugih ravneh oz. ob volitvah. Tak je povzetek volilnih sestankov „Drugačne Koroške“ v zadnjih dne v Bilčovsu, Ločah in Šentjakobu.

V razpravi med kandidatom dr. Marjanom Sturmom in Fricem Kertom ter šentjakobskimi udeleženci je šlo predvsem za to, da bi morali Slovenci sami najti enotno pot, preko nje pa tudi v bodoče skupno z nemško govorečimi demokrati ustvarjati široko zaveznitvo, tako da bi bili dejansko v stanju ustvariti drugačno Koroško, ki bi zagotavljala razvoj narodne manjšine in družbe sploh.

Fric Kert je v tej zvezi dejal, da bi se pogoji za okrepljeno delovanje zagotovo izboljšali, če bi Slovenci tudi kot poslanci imeli možnost vpogleda v nastajanje za-

konov in odredb, osvojitve mandatov pa je le kratkoročni cilj.

Šentjakobčani pa so zastavili tudi vprašanje, ali bi imel morebitni poraz SPÖ za Slovence še bolj negativne posledice. Odgovora niso dorekli, pa tudi ne ovrgli mnenje diskutanta, ki je dejal, da bi izguba absolutne večine morda le prispevala k temu, da bi se SPÖ spomnila svojih ideoloških prvin in se vsebinsko ogradila od Jörga Haiderja in nemškega nacionalizma.

Na sestanku v Bilčovsu so nekateri diskutanti menili, da

kandidatura „Drugačne Koroške“ lahko indirektno pomaga Haiderju in oslabi SPÖ. Kandidata sta na to odgovorila, da SPÖ v preteklosti ni bila v stanju ustaviti „Haiderjevega vala“ in razcveta nemškega nacionalizma. Tudi ni kaj prispevala za razvoj slovenske narodne skupnosti. Na šolskem področju pa se je hudo pregrešila, saj je v eksistenčnih vprašanjih manjšine dvakrat klonila pred nemškimi nacionalisti.

Na vprašanje, zakaj se Smolle ne vključuje v volilno propagando za „Drugačno Koroško“ je Kert odgovoril, „da je Smolle v šolskem vprašanju glasoval za zakon, ki ga večina koroških Slovencev ne sprejema. Zato tudi ne nastopa v volilnem boju in tudi ne more biti kandidat.“

Več diskutantov v Bilčovsu pa je vehementno podprlo kandidaturu „Drugačne Koroške“, saj „imamo demokratično pravico do svoje poti“.

Zainteresirana publika v Šentjakobu

Alexander Langer na Koroškem!

Pod geslom „Skupno ali ločeno ob primeru Južne Tirolske“ bo na povabilo „Drugačne Koroške“ v Celovcu predaval deželni poslanec „Liste za drugačno Južno Tirolsko“ Alexander Langer. Predavanje bo danes, v petek 24. februarja, v Celovcu, Volkskeller, Koroška dvorana (Kärntnersaal), ob 20. uri. Vsi prisrčno vabljeni!

ES – nevarnost za razprodajo zemljišč

Na tiskovni konferenci v Celovcu, na kateri je zahteval sodno preiskavo proti Haiderju, je Peter Pilz (Zeleni) pravtako ostro kritiziral koroško uradno brezbriznost glede vprašanja vključitve v Evropsko skupnost.

VINKO WIESER

„Čudim se, da vprašanje vstopa Avstrije v Evropsko skupnost na Koroškem nima vloge, ki mu gre. Koroška bi bila namreč poleg Tirolske in Salzburške tista avstrijska zvezna dežela, ki bi jo vključitev v Evropsko skupnost najbolj prizadela. Ne samo, da bi se še bolj povečal tranzitni promet, skokovito bi narasle špekulacije z zemljo, prišlo bi do razprodaje zemljišč (o tem na Salzburškem intenzivno razpravljajo tudi v uradnih krogih, op. ured.). Finančno zmožni Nemci, Nizozemci in drugi bi znali izkoristiti svoj položaj.“

Tudi v kmetijstvu bi prišlo do usodnega razvoja. Evropska skupnost bi povzročila

uničenje polovice sedanjih kmetij, pravi Pilz. Sedaj v Evropski skupnosti vsake dve minuti propade ena kmetija,

Državni poslanec Peter Pilz v Celovcu

letno pa kar 235.000. V tej zvezi bi prišlo tudi do velikih ekoloških sprememb. Zavedati se moramo, da je današnja podoba naših hribov in gora rezultat tisočletnega dela kmetov, ki so na ustrezen način kultivirali površine. Če bodo propadale kmetije,

se bo hitro začelo rušiti tudi ekološko ravnotežje. Zato je državni poslanec Peter Pilz sedaj napovedal intenzivni nastop zelenih v vseh teh vprašanjih.

Sicer je Peter Pilz dejal, da je Koroška ekološko na zadnjem mestu med zveznimi deželami. Npr. deponija odpadkov blizu Spittala je urejena tako pomanjkljivo, da močno onesnažuje talno vodo.

V zvezi z volilnim bojem je dejal, da mu je ljubše, da zeleni nimajo veliko denarja, zato pa več politične svobode. Tako se jim vsaj ni treba pred vsako izjavo posvetovati z določenimi ljudmi kot morajo to storiti Haider, Scheucher in Ambrozy.

Spregovoril je tudi nasprotnik gradnje predora na Pločah in zagovarjal izgradnjo ceste preko prelaza, ki bi bila uporabna tudi pozimi. Vsi ostali projekti bi samo še povečali tranzitni promet.

V torek, 28. februarja 1989, ob 19.30 uri bo na pobudo Drugačne Koroške, Neues Österreich in Gesellschaft für politische Aufklärung v Domu sindikatov (Bahnhofstraße 44) potekala

Sovraštvo do manjšin in tujcev

razprava o sovraštvu do manjšin in tujcev. Pri tem bodo sodelovali britanski poslanec v Evropskem parlamentu Glyn Ford, ki je bil tudi predsednik raziskovalnega odbora o oživljanju fašizma in rasizma v Evropi, prof. ddr. Charlotte Teuber iz Bostona, dr. Michael Weinzierl z dunajske univerze ter dr. Marjan Sturm. Razprave bo zanimiva, saj je Glyn Ford v omenjenem odboru analiziral tudi položaj teh skupin v Avstriji.

HEUTE
IMSLOVENSKI
VESTNIKDie Seite
für unsere
deutschsprachigen
Leser/innen**Weitere Millionen Schilling für das Schulmodell**

Im Schuljahr 1989/90 werden aus dem Landesbudget weitere Millionen für die Durchführung des Trennungsmodells an den zweisprachigen Volksschulen aufgewendet werden. Wie der Leiter der Minderheitenschulabteilung beim Landesschulrat Kärnten, Schulinspektor Franz Wiegele dem „Slovenski vestnik“ bestätigte, besuchte in den letzten Tagen und Wochen eine Sonder-Kommission die Schulen im Geltungsbereich des Minderheitenschulwesens. Diese hatte die Aufgabe festzustellen, in welchen Schulen aufgrund des neuen Schulmodells, welches auch die Trennung von Schülern nach sprachlichen Kriterien vorsieht, Zu- oder Umbauten nötig sein werden.

Sowohl Wiegele wie auch Hofrat Woschitz von der Schulabteilung der Kärntner Landesregierung nannten in

**A. Langer
in Klagenfurt**

Der Landtagsabgeordneter der „Liste für ein Anderes Südtirol“ Alexander Langer hält heute abend (24. Februar) um 20 Uhr in Klagenfurt, Volkshaus, Kärntnersaal, ein Referat zum Thema „Gemeinsam oder getrennt am Beispiel Südtirol“ einen Vortrag. Das „Andere Kärnten“ lädt ein.

**„Schlamm-schlacht
der etablierten
Parteien wird
unterträglich“**

Die Skandale und gegenseitigen Schuldzuweisungen der drei etablierten Parteien werden für die Bevölkerung unerträglich, heißt es in einer Erklärung von Dr. Marjan Sturm, dem Kandidaten der Liste „Anderes Kärnten/Drugačna Koroška“. Sturm fügte in diesem Zusammenhang ferner hinzu, daß „diese Schlamm-schlacht noch dazu mit angeblich etwa 60 Millionen Schilling an Wahlkampfkosten mehrheitlich aus Steuergeldern finanziert wird“.

**Podiumsdiskussion zu Fremden-
und Minderheitenfeindlichkeit
mit Europa-Parlamentarier Ford**

Europa-Parlamentarier Glyn Ford ist prominenter Gast der Podiumsdiskussion zum Thema „Fremden- und Minderheitenfeindlichkeit am Dienstag, dem 28. Februar um 19.30 Uhr im ÖGB-Haus in Klagenfurt, Kleiner Vortragssaal 4, 1. Stock. An der Diskussion nehmen ferner Prof. DDr. Charlotte Teuber (Boston/Wien), Dr. Michael Weinzierl (Universität Wien) und Dr. Marjan Sturm (Historiker, Klagenfurt) teil.

„Rat“ unterstützt Liste „Anderes Kärnten/Drugačna Koroška“

Auf seiner montägigen Sitzung beschloß der Zentralausschuß des Rates der Kärntner Slowenen einstimmig den Wahlauftrag für das Wahlbündnis der Kärntner Einheitsliste mit der Grünen

diesem Zusammenhang die Volksschulen in Köttmannsdorf/Kotmara vas, Keutschach/Hodiše, Schiefing/Skofiče, Köstenberg/Kostanje, St. Egyden/Sentilj und Gödersdorf/Diča vas. Weiters sind von den baulichen Maßnahmen auch die Volksschulen in Latschach/Loče, St. Michael/Šmihel, Ludmannsdorf/Bilčovs und Radsberg/Radiše betroffen.

Lediglich beim geplanten Neubau der Volksschule in Zell Pfarre/Sele handelt es sich um eine Notwendigkeit,

**Rat der Kärntner Slowenen: „Den
ewigen Hetzern Riegel vorschieben!“**

Der Vorstand des Rates der Kärntner Slowenen nahm die Aussendung des Papstes zu Volksgruppenfragen und das Abschlußdokument der KSZE mit Zufriedenheit zur Kenntnis. Obwohl die Bestimmungen beider Dokumente Verpflichtungen auch für Staaten des Ostblocks beinhalten, wären weite Teile der Bestimmungen auch in Kärnten noch nicht erfüllt“, heißt es in einer Presseaussendung des Rates der Kärntner Slowenen. So sei Österreich – trotz internationaler Abkommen – seinen Verpflichtungen gegenüber der slowenischen Volksgruppe in Kärnten noch nicht nachgekommen, heißt es in der Presseaussendung, wobei als Bei-

**Wahlkreiseinteilung als Folge der
Urangst vor Staatsgebilde der Slowenen?**

Die Andeutung, daß die Kärntner Wahlkreiseinteilung aus Urangst vor einem vereinigten Staatsgebilde der Slowenen erfolgte, machte 2. Landtagspräsident Leo Uster anlässlich einer Diskussion zum Thema „Ewige Provinz Kärnten?“, veranstaltet vom Club tre popoli. Diese Aussage Uster bezeichnete der erste slowenische Kandidat des „Anderen Kärnten“, Dr. Marjan Sturm, als offizielle Bestätigung zur Assimilierung der Slowenen.

da das alte Gebäude aus Sicherheitsgründen gesperrt wurde, die anderen Zu- und Neubauten sind eine Folge des Trennungsmodells. Schon für die Errichtung der Trennwände in Globasnitz/Globasnica, Köttmannsdorf/Kotmara vas und Keutschach/Hodiše waren im Vorjahr Hunderttausende von Schillingen aufgewendet worden. Der Kärntner Landtag hatte überdies einen Betrag in der Höhe von 3,5 Millionen für bauliche Zwecke gebilligt.

spiel die Nichterfüllung des Artikel 7 des Österreichischen Staatsvertrages angeführt ist.

Der Staat und die österreichische Kirche müßten sich ihrer Verantwortung für die Kärntner Slowenen mehr bewußt werden, die zuständigen Stellen in Staat und Kirche müßten unter der Mehrheitsbevölkerung ein objektives Bild über die slowenische Volksgruppe verbreiten“, sodaß den ewigen Hetzern aus dem Dunstkreis der sogenannten Heimatverbände ein Riegel vorgeschoben würde,“ heißt es abschließend in der Presseerklärung des Rates der Kärntner Slowenen.

Weiters nahmen an der Diskussion Mag. Hans Haider, Spitzenkandidat des „Anderen Kärnten“, Landtagspräsident Josef Schantl, der Chefredakteur der „Kärntner Nachrichten“ Andreas Mölzer, sowie Dr. Alfred Dreier von der VGÖ teil.

Trotz Bemühen der Parteientretter, das Provinzdenken möglichst abzuschwächen, nannten Haider und Sturm eine Reihe von Beispielen. So würden die Medien ein bestimmtes Bild Kärntens transportieren, damit verbunden sei auch die Volksgruppenfrage, die Intellektuellen – und Kunstfeindlichkeit, sowie der Assimilierungsprozess. Sturm und Haider meinten weiters, es werde in Kärnten nötig sein viele Fragen nochmals zu diskutieren, um so ein positives Klima im Land zu schaffen und eine positive politische Kultur zu entwickeln.

Wahlbewegung und die einzige Liste die die beiden slowenischen Zentralorganisationen in den Bemühungen für den Erhalt und eine positive Entwicklung der slowenischen Volksgruppe unterstützt.“

**Predstavitev
Knjige**

Dom literature (Haus der Literatur), Kršćanska kulturna zveza in Mohorjeva založba vabijo nocoj ob 19. uri v Muzej Roberta Musila v Celovcu, Bahnhofstr. 50 na predstavitev nove knjige Janka Ferka. O avtorju in njegovi knjigi Vsebina peščene ure bo spregovorila mag. Neva Šlibar iz Inštituta za germanistiko na ljubljanski univerzi.

**V torek: „4J“
v Koroškem radiu**

Mladi vokalno-instrumentalni ansambel „4J“ iz Podjune, ki v glavnem interpretira (svoje) skladbe s hudomušno kritično vsebino, in je v zadnjih mesecih že večkrat navdušil poslušalce pri nas in tudi drugod, bo v torek, 28. februarja, ob 23. uri gost v Koroškem radiu v Slovenj Gradcu.

Sodeloval bo v oddaji Kabaret v živo. Gre torej za oddajo v živo, kakršne so še posebej priljubljene, zato imajo tudi vedno več poslušalcev kot običajne oddaje.

Koroški radio lahko slišimo tudi pri nas, na tej strani meje, zlasti v Podjuni, zato priporočamo, da ob radijskih sprejemnikih prisluhnete našemu mlademu, a že zelo priljubljenemu ansamblu „4J“.

**Vadba za
razstavi Re**

Misli ob razstavi letošnjega dobitnika „Umetnostne nagrade koroškega gospodarstva“, ki jo je uvedla Hypo-Bank, Reima Wukouniga v Galeriji Freund (15. 2. 1989) z naslovom Tanek spanec (Der dünne Schlaf).

Serijski glavni, narisanih (1985-1988) z ogljem in v pastelu ter mešanih tehnikah (z uporabo voščenk in kred) z dominacijo šifriranih črt. Kljub barvitosti, v kateri se zrcali, je to svet brez besed, brezupnosti in molka. Oči obrazov so zaprte, začrtane le z dvema, a trdo začrtanima vekama, ali pa so odprte, spoznavne le kot očesne votline, kot oči mrtvih. Prav tako usta in nos ter brazgotine na čelu.

Obrazi dajejo videz otrplosti mask kot odraz zamrznjenega sveta čutnosti in mišljenja. To so portreti duševnega stanja, doseženega na meji znanosti in prekoračenega znotraj njenega življenjskega izraza, v katerem je še nekaj živega. Misli in občutki se pojavljajo diferenc-

MLADI ROD

V prihodnjih dneh bomo spet prejeli novo številko Mladega roda. Njen urednik Tomaž Ogris nam je odstopil enega izmed prvih izvodov, ki jih je natisnila tiskarna Drava. Mladi rod vabi mlado in staro na sprehod, da pozdravimo pomlad, ki že krepko trka na duri. Poleg tega pa nam ima še marsikaj povedati. Oglejte si ga, ne bo vam žal!

S smrtjo Thomasa Bernharda je po Erichu Friedu avstrijska literatura v najkrajšem času utrpela drugo nenadomestljivo izgubo.

dr.
FRANCIJA
ZWITTRA
ml.**OB SMRTI
THOMASA BERNHARDA**

Z Erichom Friedom uradna Avstrija ni imela večjih problemov. Čeprav je v svoji poeziji dosledno ožigosal reakcionarne in stare ter nove fašistične pojave v povojni Avstriji, se je s svojo domovino čutil emocionalno povezan, čeprav je raje živel v Angliji kot na Dunaju. Uradna avstrijska kulturna politika je Frieda kmalu odkrila kot svoj demokratični, antifašistični alibi, zlasti za tujino, ga postavila na

poedst kritičnega poetā, ki, kljub svoji kritičnosti, svojemu jasnemu socialističnemu svetovnemu nazoru, uživa ugled države in politikov. Dodelili so mu prostor v levem kotičku avstrijske sodobne literature, bil je lahko opredeljiv, čeprav komunist spoštovan pesnik, humanist, ovenčan celo z avstrijsko državno literarno nagrado.

Večje težave pa je uradna Avstrija imela s Thomasom

Novo zavest – o eima Wukouniga

rano in razloženo. Vse je reducirano na – začasno doseženo – stanje sedanosti. Življenje in spomin sta mrtva. Znaki življenja so postali znaki smrti.

Ti obrazi signalizirajo akt odklonitve sodoživljanja in jemanja sveta. Svet obstaja le še iz sveta glave, iz sveta v glavi, iz ostankov reduciranih vsebin osvješčenosti, usedline ostankov, ki so se kot usedline ostankov skrčenih kavern in enklav utrdile v možganih. Nekaj nasilnega se je moralo pred tem dogajati, nekaj zlomljenega v odnosu med notranjim in zunanjim svetom, med individuom in družbo, med ukrepajočimi in prizadetimi, med povzročitelji in žrtvijo. Sledi tega so vidne in čutne. Umik v nikogaršnjo zemljo lastne osebnosti in lastnega (sanjskega) sveta ni bil slučajen. Oprijelo se ga je nekaj hotenega kakor tudi nekaj usodnega, kar je tudi sovplivalo in soodločalo. Nihče ne more reči, ali se je človek, pogreznjen v to svetoboljno pokrajino, spet

obudil, in če se je, zakaj. Nihče ne more povedati, ali je ta človek izklopljen, ker se je sam odtegnil ali bil izključen, ali je ta zunanji znak le znamenje visoke koncentriranosti nečesa meditativnega, visoke koncentriranosti nekega meditativnega pomisleka. Trenutki spomina, občutki fragmenta se med seboj v neskončno drugačni kot sicer navajeni obliki odnosov ne prikazujejo več razstreseno, urejeno po nam znanih principih, kriterijih kategorij podrejenosti. Nastalo je svojsko področje zakonitosti in lastne dinamike, kateri je vse podrejeno.

Pred nami je paradigma za nek drugi svet; za neki svet in neki jaz, kjer so meje med zavestjo in nezavestjo izginile. Svet v glavi ni istoveten s tistim zunanjim. Kavzalnost in čas nista več merilo. Kaj je stvarnost, tega nihče več ne določa. „Tanek spanec“ je vadba za novo zavest.

Peter Paul Wiplinger

Peter Gstettner razstavlja Pri Joklnu

Tega si najbrž nihče ni mislil, da se Peter Gstettner, sicer profesor na celovski univerzi in vsestransko angažiran človek, ukvarja tudi s slikarstvom. Zato je vabil na otvoritev razstave njegovih akvarelov v kulturni taberni Pri Joklnu v Celovcu marsikoga presenetilo.

Najbrž se tudi Gstettner sam zaveda, da pri njegovih delih ne gre za velike umetniške ambicije, da gre za slike, pripravljene v prostem času, ko človek išče sprostitve od vsakdanjega napora v poklicu. Zato na tem mestu Gstettnerjevih akvarelov tudi ne kaže ocenjevati iz vidika strogih umetniških kriterijev. Vsekakor pa občudujemo njegovo voljo in pogum, za kar so ga prav gotovo spodbudili njegovi prijatelji, naj se namreč javnosti predstavi še iz drugega vidika – kot človek, ki ima svoj konjiček.

Gstettnerjeve slike so tudi

naprodaj; vsak nakup pa bo v prvi vrsti v podporo človeku, ki so mu zaradi zavzetosti in naklonjenosti koroških Slovincem naprtili politični proces, ki zahteva tudi velike finančne žrtve.

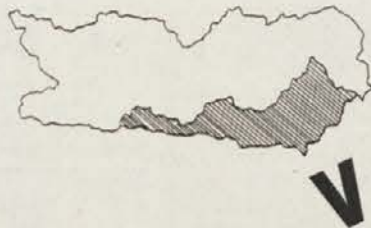
Bernhardom: bil je vse prej kot komunist, obratno, bil je kri njene krvi, meščan, buržuj v najboljšem pomenu besede, ki ni ničesar bolj mrzil, kot tisto vladajoče malomeščanstvo v avstrijskem kulturnem in političnem življenju, ki se navzven vede kot nacija, ki je odkrila kulturo in umetnost, dejansko pa je dovolj nekulturna, da kriči po cenzuri, kadar se čuti ogroženo. Bernhard je bil neprizanesljiv, brez-kompromisen, iskren, sodoben in predvsem konkreten. Izhodišče njegove kritike ni bil kak določen svetovni nazor kot npr. pri Friedu, temveč njegov odločni individualizem, njegovo pojmovanje umetniške in človekove svobode in njegovo preziranje sleherne zlaganosti, ki jo je seciral v vseh svojih delih, zlasti pa v svoji zadnji drami „Heldenplatz“, ki je ob koncu spomin-

skega leta še enkrat razgalila vsa avstrijsko lažnivost v odnosu do lastne zgodovine.

In še po svoji smrti sta oba pisatelja osramotila uradno Avstrijo: Fried je s testamentom zavrnil častni grob na dunajskem pokopališču, ki mu ga je dodelila prosvetna ministrica še preden je bilo ohlajeno njegovo telo. In Bernhard je prepovedal vsakršno uprizoritev, izdajo in razširjanje njegovih del v Avstriji, „s katero noče imeti nobenega opravka“, kakor se je dobresedno izrazil.

Avstrijska literatura je v teku treh mesecev znatno osirotela. Tišje bo postalo v avstrijskem kulturnopolitičnem življenju.

P.S. Po zaslugi prevajalca Andreja Kokota in Založbe Drava je Erich Fried že dostopen slovenskemu bralcu. Kdaj mu bo sledil Thomas Bernhard?

V ZRCALU

Iz novega sporeda koroških zborov

Za 22. pevsko revijo „Od Pliberka do Traberka“ se je prijavilo devet koroških zborov, saj jim poleg družabnega značaja pomeni tudi ugodno priložnost, da občinstvu predstavijo nove pesmi iz svojega sporeda.

V programu letošnjega pevskega srečanja je bil tudi sobotni večer pri Florjanu v

Vogrčah. Poleg gostov iz Slovenije – „Strun izpod Pece“ DPD Svoboda iz Mežice in Koroškega okteta KUD Prežihov Voranc z Raven so sodelovali Pevsko-instrumentalna skupina iz Žvabeka (slika zgoraj), MoPZ „Franc Leder-Lesičjak“ SPD Edinost iz Štebna in MoPZ „Folte Hartman“ SPD Edinost iz Pliberka. V veznem tekstu je Anita Hudl spregovorila o Pavletu Kernjaku, kateremu je bila posvečena tudi letošnja osrednja proslava ob kulturnem prazniku. Sklepna prireditev „Od Pliberka do Traberka“ bo v soboto, 25. februarja, v športni dvorani osnovne šole na Ravnah.

Bodočnost gorskih in obrobni regij

GLOBASNICA. – Leta 1992 naj bi odstranili meje v Evropi. Avstrija sama sili v Evropsko skupnost, čeprav vprašanje, kakšne posledice bi imel tak vstop za razne socialne skupine v deželi, še vedno ni zadosti prediskutirano. Predvsem koroškim kmetom se slabo piše, saj celo strokovnjaki poudarjajo, da bi že v prvih letih propadla vsaj polovica kmetij. Prav v tej zvezi Kmečka izobraževalna skupnost vabi na zanimivo predavanje dr. Jörga Wyderja (slika zgoraj), direktorja švicarske delovne skupnosti za gorska kmečka področja. Predavanje bo 26. februarja ob 19.30 uri pri Šoštarju v Globasnici.

Slovenski znanstveni inštitut se je preselil

CELOVEC. – Slovenski znanstveni inštitut se ne reorganizira samo vsebinsko in formalno. Zapustil je tudi svoj dosednji sedež v Bahnhofstraße 44, nove prostore pa je našel v pritličju bivšega dijaškega doma v Tarviser Straže 16. S tem je pridobil tudi nekaj prostora za sodelavce, pravtako pa za arhiv. Tačas je inštitut dosegljiv še posredno preko telefonske številke 51 43 00 – 14, od ponedeljka dalje pa bodo znane tudi nove telefonske številke, ki jih bomo takoj za tem objavili.

Požiganje je prepovedano

CELOVEC. – Od 15. februarja do 15. septembra letos je prepovedano vsakršno požiganje travnikov. Prepoved velja za vse predele in občine na Koroškem.

ZVEZA SLOVENSKIH ZADRUG V CELOVCU.
BLAGOVNI ODDELEK

sprejme dva vajenca za trgovca-detajlista in trgovca-grosista (Einzel- und Großhandel).

Interesenti naj pošljejo svoje prijave z ustreznimi prilogami na Zvezo slovenskih zadrug v Celovcu, 9020 Pavličeva 5-7, tel.: (0463) 512365.

Slovo od H. Schwarza Kaj je v ozadju?

Prejšnji petek je tragično preminul Hanzi Schwarz iz Celovca. V stanju obupa je storil samomor. Pogreba v Žitari vasi so se udeležili številni domačini in tudi mnogi njegovi prijatelji. Kot vse kaže je bil Hanzi verjetno žrtev duševnega stanja po zasliševanju na policiji.

To je razvidno iz poslovnega pisma, v katerem pravi: „prisegam, da to nisem bil jaz in nikoli kaj takšnega nisem storil.“ Zanj je bilo to, kar se mu je ta dan zgodilo „kot bi imel hude sanje, toda na žalost je resnica“.

V imenu številnih prijateljev se je na pogrebu od rajnega poslovil Janko Malle, ki ga je orisal kot človeka, ki je imel zelo izurjen čut za pravico in resnico in ki je zavračal agresijo, nasilje, ki se v različnih podobah kaže v našem družbenem življenju.

Janko Malle je to tragično usodo opisal s Hanzijevimi lastnimi besedami iz poslovnega pisma: „Najhujši sirotej si, če te primejo – nimaš šanse. Vseeno, kako se obnašaš, vse je napačno. Če si nervozen, če te okroža pet policajev, si sumljiv in jaz sem bil nervozen... Veste, kaj je bilo potem: jaz sem bil zločinec, celo nisem vedel (dolgo časa), česa me dolžijo. Obnašali so se svinjsko do mene.“

Iščemo delovno moč za knjigovodstvo

za takojšnji nastop službe. Obvezno znanje finančnega knjigovodstva s prakso, kakor tudi pisnega in govornega slovenskega jezika. Zaželeno je praksa pri delu s kompjuterjem.

Javite se pri
IMP metall-chemie,
A-9184 Šentjakob
v Rožu, telefon:
04253/544, 545.

**Slovenski
vestnik
dvakrat
tedensko!**

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Petek 24. 2. 19.30	gostilna Juena, Čepiče	OBČNI ZBOR PODJUNSKEGA KROŽKA ZA STROJNO IN SOSEDSKO POMOČ Iz dnevnega reda: Poročila, sklepanje o ceniku za leto 1989, predavanje inž. Karla Dominikusa o vprašanih sosedskih pomoči.	
Petek 24. 2. 19.00	v muzeju Roberta Musila, Celovec	PREDSTAVITEV KNJIGE JANKA FERKA „VSEBINA PEŠČENIH UR“ Govori: mag. Neva Šlibar, univerza Ljubljana, Inštitut za germanistiko.	Haus der Kultur, KKZ in Mohorjeva založba
Petek 24. 2. 19.00 c.t.	gostilna Weidinger Danhauserg. 3, Dunaj, IV. okraj	POLITIKA IN ZNANOST – OB AKTUALNEM PRIMERU predava: dr. Marjan Sturm	Dunajski krožek
Sobota 25. 2. 19.30	avla ljudske šole v Bilčovsu	„VAŠČAN“ POJO ANO LETO in predstavijo svojo prvo kaseto	Vaščen' pojo
Nedelja 26. 2. 9.15	farna dvorana v Šentilpišu	KAM IZ ZADREGE? – Veseloigra nastopajo: igralska skupina iz Žvabeka	Farna mladina v Šentilpišu
Nedelja 26. 2.	Kulturna taberna Pri Joklnu, Celovec	OBČNI ZBOR KULTURNEGA DRUŠTVA PRI JOKLNU	
Nedelja 26. 2. 19.30	gostilna Šoštari, Globasnica	IMAJO HRIBOVSKA IN OBMEJNA PODROČJA ŠE PRIHODNOST Predava: dr. Jörg Wyder, ravnatelj Švicarske delovne skupnosti za gorska področja (SAB) in predsednik EUROMONTANA-CEA	Kmečko izobraževalna skupnost (KIS)
Ponedeljek 27. 2. 19.30	Dom prosvete v Tinjah	MI IN NAŠA ZGODOVINA – Reformacija in protireformacija na Slovenskem Predava: dr. Janko Zerzer	Sodalitas
Torek 28. 2. 19.30	Hiša sindikatov, Bahnhofstr. 44, Celovec	GEGEN DEN RUF NACH DEM STARKEN MANN Podijska diskusija o sovražstvu proti tujcem in manjšinam Sodelujejo: Glyn Ford (poslanec v Evropskem parlamentu), prof. ddr. Charlotte Teuber (Boston/Dunaj), dr. Michale Weinzierl (Dunaj), dr. Marjan Sturm (Celovec).	
Sreda 1. 3. 15.00	Klubske prostori KDZ, Domgasse, Celovec	CIVILNA SLUŽBA – EDINA ALTERNATIVA ZA SLOVENCE Predavajo: Hanzej Mikl, Sigi Ebner, Tomaž Moschitz, Dominik Kert.	Koroška dijaška zveza
Petek 3. 4. 19.30	gostilna Juena, Čepiče pri Globasnici	ODNOS DO ALKOHOLA Diskutirajo: Nadporočnik Adolf Reiter, Charlotte Wolfart (Kuratorij za varstvo na cesti), Peter Kaiser (mlada SPO), Reinhard Lexer, deželni poslanec (Mlada OVP), Fric Kert (Drugačna Koroška), Heinz Koschutnig (predsednik DSKM), Carina Kerschbaumer (urednica Kleine Zeitung), Alojz Gregorič (gostilničar).	

OBIŠČITE V SLOVENIJI

Sklepna prireditelja „OD PLIBERKA DO TRABERKA“

Sobota, 25. 2., v športni dvorani pri osnovni šoli na Ravnah. Sodelujejo: Moški pevski zbor Foltej Hartman, Mešani pevski zbor Podjuna, in Mešani pevski zbor SPD Srce.

14. ROŽANSKI IZOBRAŽEVALNI TEDEN 4.–12. 3. 1989

Sodelujejo slovenska prosvetna društva iz Bilčovsa, Borovelj, Kotmare vasi, Rožeka, Sveč, Šentjakoba, Šentjanža, Sel in z Radiš

Sobota 4. 3. 19.30	DVOJEZIČNA VZGOJA OTROK , pogovor s starši dr. France Merkač DOMAČA IMENA – dr. Anton Feinig KEMIJA V GOSPODINJSTVU – dr. Gerald Partl	Borovlje: pri Bundru Kotmara vas: pri Mežnarju Rožek: v ljudski šoli
Torek 7. 3. 19.30	film TEVŽEJ	Sveče: v stari šoli
Sreda 8. 3. 19.30	KAJ JE REGIONALNI RAZVOJ dr. Anton Rohrmoser AKUPUNKTURNA MASAŽA Marta Messner-Kreuz	Šentjanž: društvena soba Bilčovs: gostilna Miklavž
Četrtek 9. 3. 19.30	GLISTE PRI GOVEDU – dr. Rabitsch KAJ JE REGIONALNI RAZVOJ dr. Anton Rohrmoser SPOMLADANSKO DELO NA VRTU dipl. inž. Jože Strgar	Kotmara vas: pri Mežnarju Šentjakob: društvena soba Sele
Sobota 11. 3. 14.00	DAN DOMAČIH JEDI OBREZOVANJE SADNEGA DREVJA , teorija in praksa – dipl. inž. Tine Benedečič	Sveče: pri Adamu Sveče
	19.30 KONCERT DOMOLJUBNIH PESMI 180-letnica rojstva Franca Treiberja	Šentjakob: Zavod šolskih sester
Nedelja 12. 3. 14.30	PRI LEPEM RAZGLEDU (Ödön von Horvat) komedija Nastopa: Igralska skupina SPD Radiše	Radiše: Kulturni dom

S	P	R	E	M	S	T	V	O
P	R	O	M	E	T	N	I	K
A	V	T	O	R	I	T	E	T
K	O	T	N	I	K	T	A	R
B	E	K	A	N	V	A	R	
P	O	R	A	T	A	I	N	E
A	R	D	T	O	L	M	A	Č
S	K	A	L	I	N	A	N	I
T	A	M	A	R	S	L	U	N

RAZSTAVE

Celovec

Kulturna taberna pri Joklnu – razstava akvarelov Petra Gstettnerja. Razstava bo odprta do 17. 3.

Galerie 61 (od 2. do 24. marca) – Gerhild Tschachler-Nagy, Keramična dela. Otvoritev 2. 3. ob 18.00.

Tinje

Galerija Tinje (od 15. 2. do 17. 3.) – Günther Brugger – slike

Beljak

Die Galerie Holzer – Cornelius Colig, „...dießen Kuß der ganzen Welt“.

Rešitev prejšnje križanke

SLOVENSKI VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straže 16. Uredništvo in uprava: 9020 Celovec, Tarviser Straže 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, telefax (0 463) 51 43 00-71, teleks 42 20 86 ZSO. Glavni urednik: Ivan P. Lukan; uredniki: Andrej Kokot, Andrej Mohar. Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec. Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana. Letna naročnina: 370 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 70.000 dinarjev. Oglasi: 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 3.600.000 dinarjev.

Ivan Dolenc Za dolar človečnosti

Mike jo je na poti nazaj na vlak prijel pod pazduho in ji rekel, da jo takoj poroči, če ostane z njim. Z nami da se pelje samo eno postajo.

„Hišo imam in letalo“, ji je govoril. „Dvakrat v tednu bom doma, enkrat ali dvakrat na leto pa se odpeljeva v civilizacijo, kam v Montreal ali v Toronto. Nič ti ne bo manjkalo.“

Punca ga je gledala odprtih ust in bilo ji je hudo nerodno, vsaj nekaj časa, dokler nismo bili pod streho vlaka. Tam je Mikeu dovolila,

da si jo je posadil na kolena in jo poljubil.

Vso pot do naslednje postaje, do katere smo se vozili slabo uro, ji je prigovarjal, naj gre z njim.

„Sam sem. Samo mater imam doma. In nikjer nobene dekleta, ki bi te delalo ljubosumno“, ji je našteval. „Imam tisočaka na mesec, ki ga ne morem porabiti. Srečna bova.“

Ni bilo nobenega dvoma: resno je mislil.

Francki smo vse sproti prevedli. Vedno bolj zami-

šljena je postajala. Končno je rekla:

„Kako pa naj živim z njim, če se ne razumeva?“

Pojasnili smo še Mikeu njen ugovor. Zasmel se je in odgovoril:

„To je najmanjša skrb. Jezika se že naučiš!“

Postaja se je bližala, Francka pa še vedno ni dala pilotu odgovora.

Ko se je vlak potem le ustavil, jo je Mike vzel na roke in jo pred vrati vprašal, kje ima svojo prtljago, da jo mi vržemo skozi okno. Francka je zacepetala z nogami in milo zajokala.

„No, no!“ je zatulila.

Mike jo je še enkrat objel, jo poljubil in skočil z vlaka v sneg.

Potem je še dolgo mahal od tam vlaku v slovo. Francka je tudi mahala z okna.

„Za ženske pa mora biti tukaj hudo“, je zamišljeno

spregovoril Martin. Bil je edini med nami, ki ni bil poročen. Imel pa je doma zaročenko, o kateri nam je že na ladji zaupal, da bo prišla za njim v Kolumbijo.

Francka se je stisnila k svojemu oknu in nič več ni rekla. S pogledom je božala divjino ob progi.

Sredi noči smo dospeli v Montreal. Ljubimca z drugega konca našega oddelka sta nam vrgla svoj „Auf Wiedersehen!“ v pozdrav in se takoj izgubila na peronu. Tudi vsi drugi, ki so bili namenjeni v Toronto in druge kraje Ontario, so se odpravljali za odhod.

Z Zlatkom sva se poljubila. Dal mi je naslov svojega brata in mi zabičal, da se mu ja javim. „Skupne interese imava“, je izdaval solznih oči. „Dobiva se spet, skupaj z najinima ženama!“

Poiskal sem Aarona. Stal

je pred vrati na hodniku in me čakal.

„Zapomni si torej, kaj sva rekla. Če dobim zate delo, ti takoj pišem in ti za vožnjo pošljem denar. In če bo ta Montreal nemogoč, bom čez dva tedna pri tebi.“

„Prav.“
„Dober začetek!“
„Srečno!“

Od zunaj so se k nam previrali glasni klici. Sorodniki so se objemali, žene so stiskale svoje može in fante, matere so se jokale na ramenih svojih odraslih otrok.

Za nas v vlaku pa je ostal Montreal samo morje zagonetnih luči. Ena neznanka več v neznanem.

V razkošni peronski razsvetljavi sem preletel pamflet kanadskega vsvetvenega urada, ki so mi ga potisnili v roko v Halifaxu.

*„Ne, ne!“ (dalje prihodnjič)

PE
24. 2.

10.30 Džungla v viharju; 15.05 Con-dornan; 16.30 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Wichertovi iz so-seske; Kdo nudi več? 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Derrick; 21.20 Vstopite; 21.50 Massai; 23.15 Aktualno; 23.20 Kralj Ballermann; 0.55 Poročila.

9.55 Lahti: SP v nordijskih disci-plinah; 15.55 Tedaj; 16.00 Wurlit-zer; 16.45 Bela hiša, zadnji vhod; 17.30 Bolečina – raziskava in tera-pija; 18.00 2 x 7 – 7 dni sporeda na 2 kanalih; 18.30 Lokalni TV-sporod; 20.15 Možgani; 21.20 Znanje spe-cialno; 22.00 Čas v sliki; 22.15 Šport; 22.55 „Umetnostni komadi“ sati-rična lutkovna igra; 1.20 Dante;

10.10 Kaj je film – animirani film, Kras 88, kratki film; 12.00 L. Mc Murtry; Umor Mary Phagan; 12.55 SP v klasičnih smučarskih disciplinah 4 x 100 (m); 18.15 Spored za otroke – V. Pečjak: Drečček in trije marsovčki, Safari; 19.17 Naše akcije; 19.30 Dnevnik; 20.05 Naš edini svet; 20.50 Detektiva iz Miami; 21.50 Dnevnik; 22.00 Tuja dežela, nemški film.

SO
25. 2.

10.35 Testament dr. Mabuseja; 14.15 Sanjarjenje; 16.00 Wurlitzer; 16.50 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Lahti: SP v nordijskih disci-plinah; 19.00 Veselo v soboto; 19.30 Čas v sliki; 20.15 4 proti Viliju; 21.50 Šport; 22.25 Kraner, Wiener, Lodynsky – kabaret; 23.55 Jazz mednarodno; 1.20 The Adams Family; 1.20 Poročila.

12.00 Šport SP v Lahtiju; 12.55 Lahti: skoki; 16.00 Srečanje s sosedom; 17.00 Draga družina; 18.00 Trailer; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Oblast in njena cena; 22.10 V močvirju velemesta; 23.40 Aktualno; 23.45 Štrideset pušk; 1.00 Poročila; Ekslibris.

8.05 Otroška matineja: Radovedni taček, Lonček kuhaj; dušena jabolka, Na kaj bi zaigrali, Pengov-Simončič: Zlata ribica; 9.35 Naša pesem; 12.55 Lahti: skoki; 15.45 SP v klasičnih smučarskih disciplinah 30 km (ž); 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.20 Žrebanje 3x3; 20.30 S. Conran: Čipke; 22.45 Dnevnik; 23.10 Enajsta žrtev, film.

NE
26. 2.

9.00 Poročila; 9.50 „Univerzum“ Gri-ziliji; 10.35 Tedenski pregled; 1.00 Deželnozbornske volitve, Tirolska, konfrontacija; 14.45 Mladostne pustolovščine dečka Karla; 16.10 Spored za otroke; 17.40 X-razsežno; 19.15 Žrebanje lota; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Šport; 20.15 Hemingway – v 4 delih; 22.00 „Spektrum“ hoteli; 22.45 Ljubite klasiko?

9.05 Frustrirani; 9.55 SP v Lahtiju; 13.30 37. mednarodno glasbeno tekmovanje ARD; 14.30 Športno popoldne; 17.40 Klub seniorjev; 18.00 Mi; 18.30 Slika Avstrije; 19.48 Primer za ljudskega pravobranilca; 20.15 Medved brundač, komedija; 22.10 Susana – krčmarica z Lane; 23.40 Aktualno; 23.45 Šport; 23.55 Departement S; 0.40 Poročila.

9.30 Otroška matineja: Živ-žav, Safari; 10.50 S. Conran: Čipke; 12.45 Agony and Ecstasy, amer. film; 14.45 Lahti: SP v klasičnih smu-čarskih disciplinah – 50 km (m); 15.45 Priluhnjimo tišini; 16.30 Dnev-nik; 16.45 Rio Conchos, am. film; 18.45 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 Portret Ilije Pevca; 21.15 Smučajmo vsi.

PO
27. 2.

10.30 Zachariah; 14.30 Vesoljska ladja Enterprise; 15.30 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Wichertovi iz sosese; Kdo nudi več? 19.17 Zna-nje danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Peter Strohm; 22.00 Pogledi s strani; 22.10 Cath; 0.05 Bellany; 0.50 Poročila.

16.55 Tedaj; 17.00 Živali kot umet-niki življenja; 17.30 Lindenstrasse; 18.00 Alf; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Lokalni TV-sporod; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Schwar-zwaldska klinika; 21.00 Novo v kinu; 21.15 Šiling – gospodarski magazin; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Afričani – trikratna oporoka; 23.05 Razdane besede boga;

10.10 Mozaik: Utrip, Zrcalo tedna, Mernik, Oči kritike, igrani film; 16.15 Videostrani; 16.30 Dnevnik; 16.45 Mozaik; 18.00 Smučajmo vsi; 18.20 Spored za otroke, Radovedni taček: cesta, Poleti, pesem; 19.05 Risanka; 19.15 Okno; 19.30 Dnev-nik; 20.05 M. Žalica: Rimski dan; 22.15 Antologija slovenske violinske glasbe.

TO
28. 2.

10.30 Sanjarjenje; 14.30 Vesoljska ladja Enterprise; 15.30 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Wichertovi iz sosese; Kdo nudi več? 19.17 Zna-nje danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 „Univerzum“ Tera X; 21.15 Dallas; 21.55 Pogledi s strani; 22.00 Strgana zavesa; 0.05 Bellany; 0.50 Poročila.

16.55 Tedaj; 17.30 Orientacija; 18.00 Alf; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Lokalni TV- spored; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Made in Austria; 21.07 Zunanje politični report; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Klub 2; Poročila.

10.10 Računalništvo in robotika, vojna zvezd; 15.15 Videostrani; 16.30 Dnevnik; 18.00 Spored za otroke – Lonček kuhaj; zdrobovi ocvrtki, Ekslibris; Vino; 19.05 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 N. Badaluco: Če nekoč potkaš na moja vrata; 21.20 Omizije, Dinar, mednarodna obzorja.

SR
1. 3.

10.30 Brundajoči medved; 14.30 Vesoljska ladja Enterprise; 15.30 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Wichertovi iz sosese; Kdo nudi več? 19.17 Znanje danes; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Usoda na Matterhornu; 21.45 Pogledi s strani; 21.50 Ognjeni valjar; 23.30 Bellany; 0.15 Aktualno.

16.55 Tedaj; 15.30 Dežela in ljudje; 18.00 Alf; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Lokalni TV-sporod; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Heming-way 2; 22.00 Čas v sliki; 22.15 Šport; 0.00 Aktualno.

10.10 Osmi dan, portret: Vsak človek se rodi svoboden; 11.30 Video-strani; 16.15 Videostrani; 16.30 Dnevnik; 16.45 Mozaik; 18.20 Spo-red za otroke – Brvar-Pediček: Domača naloga; 19.05 Risanka; 19.15 Okno; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 Film tedna; 21.35 Mali koncert; 21.50 Dnevnik; 22.00 Svet poroča.

ČE
2. 3.

10.30 Usoda na Matterhornu; 14.30 Vesoljska ladja Enterprise; 15.30 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Wichertovi iz sosese; 19.17 Znanje danes; 20.00 Šport; 20.15 Jakov in Adela; 21.20 Pogledi s strani; 21.30 Videoteka; 22.30 Dobro jutro miss Fink; 0.10 Aktualno; 0.15 Bellamy; 1.00 Poročila.

16.25 Tedaj; 17.10 Rumena reka; 18.00 Alf; 18.30 Wurlitzer; 18.55 Stu-dio lota; 19.00 Lokalni TV-sporod; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Notranjepoli-tični report; 21.20 Kulturni report; 22.00 Čas v sliki; Klub 2; Poročila.

10.10 Šolska TV: Logika – matematični izlet v naravo, računalništvo in robotika, po sledih napredka; 16.30 Dnevnik; 18.20 Spored za otroke, slovenski ljudski plesi; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Tednik; 21.00 L. Mc. Murtry: Umor Mary Phagan; 21.50 Dnevnik; 22.00 Retrospektiva jugoslovskega filma 30 let nagrade Jelen Kiklop.

Bolečine, znanost, terapija

Petek, 24. 2. 1989, TV A2, 17.30 – V medicinskih in psiholoških raziskavah so področje bolečin dolgo mačevsko obravnavati. Šele v zadnjih letih so temu posvetili več pozornosti in ugotovili, da bolečina ni preprosto bolečina. Prav zaradi tega so začeli tudi natančno proučevati vzroke, ki privedejo do njih, v enaki meri pa je vzbudilo zanimanje tudi vprašanje o morebitnih varnostnih funkcijah pojava bolečin.

„Prostrana dežela“

„Enajsta žrtev“

Petek, 24. 2. 1989, TV LJ1, 22.00 – Film je posnet po istoimenski igri dunajskega zdravnika, dramatika in romanopisca Arthurja Schnitzlerja. Avtor gleda na kaos v človeških srcih iz odmaknjene, klinične perspektive. Bil je sodobnik Siegmunda Freuda in se je močno zanimal za psihoanalizo, čeprav je dvomil v Freudove trditve.

Sobota, 25. 2. 1989, TV LJ1, 22.40 – Enajsta žrtev je bila za obsedenega norilca pro-nika, dramatika in napovedovalka med branjem poročil prebere vest o nasilni smrti svoje sestre, ki je iskala srečo v Hollywoodu. Na poti k uspehu in slavi je pri-stala med prostitutkami, kjer je postala morilčeva žrtev. Gre za film po zgledu črne kriminalke.

C. Reed: V zanosu in obupu

Sobota, 25. 2. 1989, TV LJ2, 20.15 – Irving Stone je napisal roman o življenju in delu renesančnega umetnika Michelangela. Režiser Carol Reed v filmu ni mogel upodobiti celotnega romana, tem-več samo najzanimivejše obdobje umetnikovega življenja, njegov spor s papežem Julijem II. zaradi načrta za Sikstinsko kapelo. Reed, ki je tudi režiser filma Zadnja Kristusova skušnjava, je želel biti zvest zgodovinskimi virom in hkrati spektakularen v prikazu zunajega blišča renesančne Italije.

Življenje E. Hemingwayja

Na stičišču treh kultur

Nedelja, 26. 2. 1989, TV A1, 20.15 – „Hemingway“ je naslov oddaje v štirih delih s prikazom doživetij pol-nega življenja tega avtorja. Po poroki se je preselil s svojo ženo Hadley iz Michigana v Pariz, kajti v zgodnjih dvajsetih letih je bilo življenje tam poceni. Hemingway je delal kot dopisnik za „Toronto Star“, v Parizu je začel pisati, pozneje pa je postal slaven po vsem svetu.

Ponedeljek, 27. 2. 1989, TV A2, 22.25 – Po osvoboditvi izpod jarma kolonializma so se afriške države znašle na stičišču treh kultur. Kako lahko najde Afrika 20. stoletja mir v sporu med dediščino zapadnih držav, ki so zapustile svojo sled, med islamom in tem, kar je še ostalo izpred dobe hlapčevstva? Za Star“, v Parizu je začel pisati, pozneje pa je postal slaven po vsem svetu.

J. Huston: Malteški sokol

Ponedeljek, 27. 2. 1989, TV LJ2, 20.35 – John Huston je kot tretji segel po Hammettovem romanu Malteški sokol, za katerega je sam napisal scenarij. Tako v scenariju kot tudi v filmu je bil večinoma zvest literarni predlogi. Ustrezno trdoto filma je Huston zagotovil z izbiro glavne igralka Humphreya Bogarta. Film o iskanju zlatega, z red-kimi dragulji okrašenega sokola, ki so ga v 16. stoletju poslali malteški templarji za darilo španskem kralju, je še danes odličen.

Iz puščave Boter II

Torek, 28. 2. 1989, TV A1, 20.15 – Pusto-lovci in znanstveniki so prekrizarili Saharo, kljub temu pa še danes ta pokrajina hrani v sebi vrsto skrivnosti, npr. slike na skalovju. Redkokatera pokrajina je zapustila na ljudeh takšne vtise kot Sahara.

Sreda, 1. 3. 1989, TV LJ1, 20.05 – Francis Ford Coppola je dve leti po prvem Botru menil, da imajo vsi, tako kot novi boter Michael, roke umazane s krvjo. In če je mafija metafora za Ameriko, je obratno tudi Amerika metafora za mafijo.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10-19.00

Petek, 24. 2.
Narodopisna oddaja (dr. Feinig)

glas, srečanje ljudskih pevcev v Šmihelu

Sobota, 25. 2.
Duhovni nagovor (prof. J. Ropitz) Voščila (D. Urschitz)

Torek, 28. 2.
Halo, prijatelji

Sreda, 1. 3.
Narodnozabavna glasba

Večerna 21 – 22
Recital Poldeta Bibiča

Nedelja, 26. 2.
Šopek spominčič

Ponedeljek, 27. 2.
Vsaka vas ima svoj

Četrtek, 2. 3.
Rož-Podjuna-Zilja

Vsaka vas ima svoj glas

Ponedeljek, 27. 2.: Krščanska kulturna zveza je izdala prvo zbirko slovenskih ljudskih in ponarodelih pesmi iz Podjune pod naslovom „Vsaka vas ima svoj glas“. Objavljene pesmi, ki jih je za tisk pripravil mag. Bertej Logar, so večinoma iz zapuščine velikega zbiralca ljudskih pesmi na Koroškem, dr. Franceta Czigana. Ob predstavitvi knjige so nastopili tudi ljudski pevci iz Podjune, ki so številnim poslušalcem v šmihel-ski farni dvorani predstavili pesmi v izvorni obliki kot so jih pre-pevali nekdanj.

Recital Poldeta Bibiča

Sreda, 1. 3. 1989: Pri 20. Koroških kulturnih dnevih decem-bra lani je z recitalom iz zakladnice slovenske besede nastopil eden najbolj slovečih sodobnih gledaliških igravcev Polde Bibič. V umetniški lok v Modestovem domu v Celovcu je igralec vpel od preprostih narodnih pesmi do pesniških dosežkov današnjih dni. V oddaji boste med drugim prisluhnili Bibičevi interpretaciji pesmi Jenka, Aškerca, Ketteja, Murna, Grad-nika, Kosovela, Golje, Zajca, Koviča, Januša in Minattija. S primerno glasbo je recital uokviril urednik oddaje Miha Vrbinc. Tisti, ki se boljše zanimajo za odrsko delo Pol-deta Bibiča, ki je v zadnjih letih postavil na oder vrsto izrazitih likov se bodo še spominjali njegovega Volodje v Jan-čarjevem „Briljantnem valčku“, s katerim je v Celovcu gosto-vala ljubljanska Drama.

od
vse povsod

„Franjo“ zasul plaz

Pripravljajo obnovo

Poročena, a kljub temu le na koruzi

Šestinoseddesetletna Pietrina in petinoseddesetletni Salvatore Farris iz Sassarija na Sardiniji, sta živela kot zakonca več kot pol stoletja, pred nedavnim pa sta ugotovila, da njuna poroka ni bila registrirana niti na matičnem uradu niti v cerkvi, kjer sta 3. oktobra 1933 izrekla usodni „da“. Edini dokaz, da sta zares sklenila zakonsko zvezo, je fotografija, ki kaže mladoporočena pred cerkvenim portalom, in nekaj še živečih prič.

Pietrina in Salvatore sta se zdaj drugič poročila kar v stanovanju. Temu dogodku so prisostvovali tudi fotografi, da bi imela „mladoporočena“ za vsak primer vsaj zadosti dokazov.

Najbrž vsi vemo za partizansko bolnico, imenovano po njeni ustanoviteljici in zdravnici v njej Franji Bidovec. Leži v ozki soteski pri Cerknem, kamor so partizani ob vseh težkih ofenzivah umikali ranjene, jih zdravili in jih zopet pošiljali v enote. V obdobju po vojni je bolnica postala naravni muzej s stotisočimi obiskovalci.

V noči med 7. in 8. januarjem letos je plaz zasul sotesko Pasice; kamenje je hudo poškodovalo mostiče, ki so omogočali dostop do bolnice, zemlja pa je popolnoma zasula tri barake in na novo zgrajen prodajni kiosk, kjer je bila tudi centralna razdelilna električna omara.

Od barake za

ranjence s podzemskim bunkerjem, izolirnice in barake za saniteto ni ostalo tako rekoč nič. Na ostalih stavbah so zaradi pritiska popokale šipe, plaz pa jih je razmajal.

Nekaj časa je obstajala tudi nevarnost, da bi se za kupom nasutega materiala ob deževju in snegu nabralo toliko vode, da bi poplavila ostale objekte bolnice v soteski. Toda to nevarnost so že preprečili.

Predstavniki občine Idrija in vrsta drugih krajevnih in republiških organov so skupaj izdelali načrt za sanacijo te partizanske bolnišnice, ki je edinstven spomenik humanosti in plemenitosti partizanskega boja (med

vojno se je v njej zdravilo nad 500 partizanov, med njimi jih je bilo 82 drugih narodnosti).

Tako zavarovanje pobočij kot tudi restavriranje inventarja „Franje“ bo zelo zahtevno delo. Pravi jo, da bo treba opremo iz dveh objektov v celoti rekonstruirati. Upajo, da bodo sanacija zaključili do konca tega leta.

V Sloveniji že dalj časa poteka zbiralna akcija za sanacijo partizanske bolnišnice. Solidarno so se vključile tudi organizacije partizanov in borcev v Italiji.

Na Koroškem pa za prispevke za obnovo legendarne partizanske bolnice Franje poziva Zveza koroških partizanov. Številko konta bomo objavili.

Norosti s kolesi

Svetovni rekordi se tudi pred kolesi ne zaustavijo. Medtem ko kronika poroča, da je prvo kolo izumil K. F. Drais leta 1817, pa današnji tehniki kar tekmujejo v raznih norostih s kolesi. Najnižje kolo je visoko le devet centimetrov, kljub temu je izumitelj z njim prevozil kar 13 metrov dolgo progo, najmanjše večsedežno kolo je dolgo le 93,5 cm, na njem pa se vozijo trije ljudje, najhitreje pa je s kolesom vozil Freddy Markham, ki je samo s silo lastnih mišic dosegel hitrost 105, 383 km/h. Toda novi rekordi se ob novih konstrukcijah (glej sliko ORF) kar vrstijo.

SLOVENSKI VESTNIK

ŠPORT

- skakanje
- smučanje
- šah
- vesti

VESTI

Nogomet: Na posebnem turnirju v dvorani so se v Mladinskem domu pomerili slovenski rekreativci. V finalu so zmagali igralci iz Slovenjega Plajberka, ki so premagali moštvo tovarne Obir s 5:3. Na 3. mestu so profesorji slovenske gimnazije, za njimi pa Hagovci.

Smučanje: Zmagovalci veleslalomu SPD Zarja (po skupinah): Boris Brumnik, Maksimilian Urbančič, Annemarie Kogoj, Reinhold Kordesch, Evelin Luschnig, Franciska Stoiber, Hanzl Miklau, Josef Malle, Manfred Maloveršnik, Karli Miklau.

Namizni tenis: Prvo kolo koroškega prvenstva: Kotmara vas - Sele I 5:5 (Lettkemann 3, Ramovš, Lettkemann/Ramovš), Sele II - Baško jezero 4:6 (Matjažević 3, Matjažević/Oraže), NTK Celovec I - Pokrnos 9:1 (Kupper 3, Vidic 3, Smrtnik 2, Kupper/Vidic), NTK Celovec II - KVG 7:3 (Velik 3, Novak 3, Novak/Mohar).

Dunja Jamnig je prvakinja

Mlada nadebudna smučarka ŠD Šentjanž je na koroškem prvenstvu šolarjev postala dvakratna koroška prvakinja. Zmagala je tako v veleslalomu kakor tudi v kombinaciji, v slalomu je zasedla drugo mesto, v superveleslalomu pa je bila četrta. Tudi Danijel Užnik je dosegel lep uspeh, saj je bil v svojem letniku v slalomu in kombinaciji drugi, v veleslalomu tretji, v superveleslalomu pa je celo zmagal. Oba pa sta dokazala, da sta upravičeno v koroškem deželnem izboru.

SŠK Obir zmagal

Šahisti SŠK Obir so trenutno kar za povrstjo uspešni. Zadnje zmago so osvojili proti moštvu Pök Celovec, in to kar z izidom 5,5:2,5. Točke so priigrali Jokovič, Ramaš, Harald in Kristijan Wolte, remizirali so Jammer, Johann Wolte in Topar. Zgubil je le Hanschou.

Zahomški skakalci v samem vrhu

Konec tega tedna so se športniki ŠD Zahome zelo dobro odrezali kar na dveh skakalnih prizoriščih. Največ seveda velja izvrstna uvrstitev Francija Wiegeleja, ki je v mednarodni konkurenci na 90-metrski skakalnici v Iron Mountain dosegel odlično drugo mesto za Avstrijcem Wernerjem Schusterjem. To je bila njegova že druga odlična uvrstitev, saj je, kot znano, pred nekaj dnevi na manjši skakalnici dosegel tretje mesto.

Na tekmah za avstrijski pokal pa so bili uspešni tudi mlajši skakalci iz Zahomea. Herwig Millonig, ki tekmuje v skupini mladinci II, je bil z dvema 76,5 metra dolgima skokoma drugi najboljši, kloniti pa je moral le Schiendor-

ferju iz Zgornje Avstrije, ki je v drugi seriji skočil 82 metrov. Pri šolarjih se je Tomaž Kuglitsch uvrstil na 7. mesto, Manfred Schnabl pa na 22., pri mladincih I pa Kristijan Moser na 3., Peter Rausch na 7., Günther Kaiser pa na 18. mesto.

Trenerski izpit

Smučarka in trenerka za ženske DSG Sele/Zell Lidija Oraže iz Resnice pri Borovljah je v lanskem letu opravila izpite in je sedaj kvalificirana smučarska trenerka. Od prizadevne Lidije si torej lahko obetamo še strokovnejše delo z našimi smučarji iz Sel. Slovenski vestnik ji čestita!

ŠPORTNI TERMINI

NOGOMET

Sobota, 25. 2. 1989: ASK Celovec - SAK (ASK-igrišče, 14.30).

Nedelja, 26. 2. 1989: Treibach - SAK (13.30).

NAMIZNI TENIS

Petek, 24. 2. 1989: Sele I - ASC Celovec (19.30), ATSV Wolfsegg - Sele I (19).

Ponedeljek, 27. 2. 1989: Grebinj - NTK Celovec II (19).

ŠAH

Nedelja, 26. 2. 1989: SŠZ Posojilnica Celovec II - Passernig I (pri Korenu, 9).

KARATE

SŠK Obir prireja v igredni seminar, ki ga bo vodil Igor Prašnikar, večkrat jugoslovanski prvak. Termin: petek 3. 3. ob 18.30, sobota 4. 3. ob 17.00, nedelja 5. 3. ob 15.00 v glavni šoli v Železni Kapli.